

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 500/14</i>
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **19 listopada 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **19 listopada 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **G. O. i Ł. O.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o odpowiedzialności osób trzecich za składki na ubezpieczenia

na skutek apelacji wnioskodawców

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **16 kwietnia 2014 r.** sygn. akt **IV U 1542/13**

z m i e n i a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 8 listopada 2013 r. w ten sposób, że stwierdza brak odpowiedzialności solidarnej wnioskodawców **G. O. i Ł. O.** z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne rolników należnych od **I. Z.**

Sygn. akt III AUa 500/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia **19.11.2014r.**

Decyzją z dnia 30.09.2013 r., znak : (...), skorygowaną decyzją z 08.11.2013 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zobowiązał solidarnie Ł. O. i G. O. jako nabywców gospodarstwa rolnego od I. Z. do uregulowania należności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne rolników dłużniczki.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że I. Z. w okresie od 09.03.2007 r. do 28.08.2012 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, ale nie uiściła składek na to ubezpieczenie za okres od III kwartału 2011 r. do II kwartału 2012 r. w kwocie 878 zł. W dniu 29.08.2012 r. dłużniczka sprzedała grunty wchodzące w skład gospodarstwa o powierzchni 0,9319 ha Ł. i G. O. na których, zdaniem organu rentowego, ciąży obowiązek uregulowania zaległości składkowych za zbywcę.

W odwołaniu wnioskodawcy zarzucili naruszenie przepisów art. 7 kpa w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 108 § 4 Ordynacji podatkowej poprzez naruszenie wyrażonej w nim zasady praworządności i wydanie decyzji orzekającej o odpowiedzialności skarżącego pomimo nieprzeprowadzenia egzekucji z posiadanego przez I. Z. majątku.

W uzasadnieniu odwołania wnioskodawcy akcentowali, że egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub części bezskuteczna.

Odwołujący wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że nie ma obowiązku uiszczenia zaległych składek za I. Z., względnie zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania w całości z uwagi na brak przesłanek do orzeczenia o odpowiedzialności skarżących za zobowiązania I. Z..

W odpowiedzi na odwołanie KRUS wnosząc o oddalenie odwołania podtrzymała dotychczasowe stanowisko przytaczając argumenty jak w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 16.04.2014r. sygn.. IV.U 1542/13 Sąd Okręgowy w Krośnie oddalił odwołanie wnioskodawców G. i Ł. O..

Sąd ustalił, że I. Z. w okresie od 9.03.2007 r. do 28..08.2012 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o pow. 1.26 ha. W okresie od 7.03.2011 r. do 12.04.2011 r. właścicielka omawianych gruntów nie opłacała należnych na to ubezpieczenie składek pomimo ustalonego przez organ rentowy systemu ratalnego spłaty zadłużenia.

Na podstawie informacji Starostwa Powiatowego w J. z dnia 10.07.2013 r. ustalono, że I. Z. w dniu 29.08.2012 r. sprzedała działki o powierzchni 0,9319 ha (akt notarialny (...)) na rzecz G. O. i Ł. O.. Do czasu sprzedaży dłużniczka nie uregulowała zaległości składkowych na rzecz organu rentowego.

Zdaniem Sądu wnioskodawcy nabywając własność gospodarstwa w drodze umowy kupna – sprzedaży przed dokonaniem tej czynności mieli pełną możliwość i obowiązek dokładnego ustalenia czy na zbywcy ciąży zaległości składkowe. Powinność zbadania tej kwestii obciąża bowiem każdego nabywcę nieruchomości. Skoro więc nabywcy nie ustalili czy zbywca nie zalega z zapłatą należności wynikających z ubezpieczenia społecznego rolników stwierdzić należy, iż nie dokonali należytej staranności, o której mowa w art. 112 ustawy z 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.) w zw. z art. 52 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm.) dla odpowiedzialności wnioskodawców za zaległości I. Z. z tytułu jej składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Mając na uwadze powyższe przepisy oraz art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd oddalił odwołanie.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawcy zarzucili, że wyrok jest nieprawidłowy ponieważ nabywając nieruchomość działali w dobrej wierze. Sprzedawczyni przed notariuszem oświadczyła, że nieruchomość nie jest obciążona żadnymi ciężarami czy obciążeniami.

Poza tym podnieśli, że niezrozumiałym jest, że organ rentowy domaga się od nich zaległych składek ubezpieczeniowych w sytuacji kiedy sprzedawczyni posiadała majątek z którego KRUS mógłby się zaspokoić.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie apelacji oświadczając, że KRUS miał problem z ustaleniem miejsca pobytu I. Z., dlatego odpowiedzialność za niezapłacone składki przeniósł na nabywców nieruchomości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawców Ł. i G. O. okazała się uzasadnioną, a jej uwzględnienie wywołało skutek w postaci orzeczenia reformatoryjnego.

Bezspornym w sprawie było, że w dniu 29.08.2012r. wnioskodawcy Ł. O. i G. O. nabyli od osoby obcej I. Z. działki położone w U.:(...) o pow. 3477 m⁽²⁾ i (...)o pow. 5842 m⁽²⁾ o łącznej pow. 9319 m⁽²⁾. Sprzedająca I. Z. przed notariuszem oświadczyła, że przedmiotowe nieruchomości poza służebnością gruntową nie mają innych ciężarów i ograniczeń

(§ 1 pkt B aktu notarialnego sporządzonego 29.08.2012 r. w Kancelarii Notarialnej E. K., Rep. A numer (...)).

Poza sporem było również, że zbywająca I. Z. posiadała zaległości w KRUS z tytułu nieuiszczonych składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od III kwartału (wrzesień) 2011 r. do II kwartału (czerwiec) 2012 r. w kwocie 878 zł.

Analiza akt sprawy wykazuje, że co prawda została zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 30.09.2013 r. ale została ona skorygowana decyzją z 8.11.2013 r. i co do tej decyzji określającej solidarną odpowiedzialność wnioskodawców wraz z I. Z., została określona odpowiedzialność za zobowiązania składkowe zbywczyni.

Jako podstawę odpowiedzialności wnioskodawców jako osób trzecich za zaległości składkowe I. Z. organ rentowy, a za nim Sąd I instancji wskazał art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U z 2008 r., Nr 50, poz. 291 ze zm.) oraz art. 112 § 1, 3 i 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U z 2012 r. poz. 749 ze zm.).

Zgodnie z art. 112 § 1 Ordynacji podatkowej nabywca przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, chyba że przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o tych zaległościach.

Na gruncie cytowanej ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy Ordynacja podatkowa (art. 52 ust. 1 pkt 1).

Nie oznacza to jednak bezkrytycznego stosowania uregulowania z art. 112 Ordynacji podatkowej do każdej zaległości składkowej wynikającej z ubezpieczenia społecznego rolników.

W tym przedmiocie Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, przychylił się do poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 22.05.2013 r. Sygn. III AUa 1468/12 (LEX 1331089), w którym stwierdzono, że analiza przepisów Ordynacji podatkowej w części dotyczącej odpowiedzialności osób trzecich prowadzi do wniosku, iż nie ma w nim podstaw dla uznania odpowiedzialności nabywcy gospodarstwa rolnego za składki na KRUS jego zbywcy.

Sąd Apelacyjny podziela również poczynione w tym wyroku rozważania, na temat braku w Ordynacji podatkowej definicji przedsiębiorstwa czy gospodarstwa rolnego, jak również innych skutków wynikających z prowadzenia działalności gospodarczej czy prowadzenia działalności rolniczej.

Stanowisko, że art. 112 Ordynacji podatkowej nie będzie miało zastosowania do odpowiedzialności nabywcy gospodarstwa rolnego za składki należne KRUS jego zbywcy, dodatkowo uzasadnia okoliczność, że instytucja

odpowiedzialności osoby trzeciej dotyczy należności Skarbu Państwa gdy podatnik okaże się niewypłacalny na skutek zbycia majątku, natomiast dług związany z obowiązkiem odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne rolników ma charakter publiczno - prywatny.

Wnioskodawcy w apelacji zarzucili, że działki kupowali w dobrej wierze i polegali na oświadczeniu zbywczyni, która przed notariuszem oświadczyła, że nie jest obciążona żadnymi ciężarami czy obciążeniami, czym nawiązali do końcowego brzmienia art. 112 Ordynacji podatkowej. Okoliczność, że oświadczenie to zostało złożone przed osobą zaufania publicznego jakim jest notariusz, również wykazuje, że nabywając nieruchomość od I. Z. dochowali należytej staranności, a więc i z tego powodu zaistniała przesłanka zwolnienia od odpowiedzialności za zaległości składkowe zbywczyni w przypadku przyjęcia, że jednak art. 112 Ordynacji podatkowej będzie miał zastosowanie do sytuacji wnioskodawców.

Ordynacja podatkowa zna instytucję zwolnienia od odpowiedzialności za zaległości podatkowe zbywcy, jaką jest brak wiedzy po stronie nabywcy przedsiębiorstwa o istnieniu należności podatkowych, przy zachowaniu z jego strony należytej staranności. Nabywca taki na mocy art. 306 g Ordynacji podatkowej uprawniony jest do uzyskania zaświadczenia o wysokości zaległości podatkowych zbywającego. Wniosek o uzyskanie zaświadczenia może złożyć zbywający lub nabywca za zgodą zbywającego.

Art. 52 w ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie odsyła do odpowiedniego stosowania art. 306 g Ordynacji podatkowej, a okoliczność ta dodatkowo umacnia stanowisko o braku podstaw do przeniesienia odpowiedzialności nabywcy gospodarstwa rolnego czy części tego gospodarstwa za składki na KRUS jego zbywcy.

W związku z wyżej poczynionymi ustaleniami i rozważaniami Sąd II instancji nie widział potrzeby szczegółowego ustosunkowania się do akcentowanego przez apelujących zarzutu nie przeprowadzenia egzekucji z posiadanego przez zbywczynię majątku.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i orzekł co do istoty sprawy.